סוגיות מחיי דיירים במסגרות מוסדיות לטיפול ממושך

287.4705א01

מרצה: ד"ר יהודית ראובני
חדר 219, בנין הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, קומה 2, טלפון: 04-8288327
ליצירת קשר: yreuveni@research.haifa.ac.il
שעת קבלה: בתיאום מראש

מבוא: מסגרות לטיפול ממושך בגיל השלישי – בתי-אבות, דיורים מוגנים, ואף מרכזי-יום, עשויים להציע פתרונות טיפוליים, חברתיים, ובטיחותיים עבור זקנים, ולהעניק לזקנים שירותים חיוניים כאשר הם ו.או בני משפחתם כבר אינם מסוגלים לספקם בעצמם. בעוד שמרכזי היום מהווים מסגרת תומכת לשעות היום בעיקר, ומספקים שירותי הסעדה, והזדמנות למפגשים חברתיים שאחריהם חוזרים המבקרים לביתם בקהילה, הרי שהמעבר למסגרת מוסדית שכוללת מגורים מלאים, עשוי להוות מהפך דרמטי בחייהם של הזקן ומשפחתו. בנקודה זו בחייו, נאלץ לעתים הזקן לאמץ זהות חדשה, לפתח יחסי חברות ואמון חדשים, וככלל לעבור תהליך של הסתגלות למצבים בלתי-מוכרים אך מאד משמעותיים עבורו. שינוי זה כולל מטבע הדברים את כל הסובבים את הזקן, והשותפים בתהליך – בני משפחתו, הצוות המטפל, ושכניו החדשים.

מטרת הקורס: העמקת ההבנה של השפעת הסביבה המוסדית על חווית הזיקנה וההזדקנות, בדגש על נקודת המבט של הזקנים ובני משפחותיהם. ייידונו היבטים מרכזיים בחיי הדיירים – לרבות מרחב פיזי, פעילות חברתית, שימור בריאות, יחסי הדיירים עם הצוות, ויחסיהם עם בני משפחותיהם, ובינם לבין עצמם, כמו גם יחסי הצוות עם בני המשפחות, והשלכותיהם של מימדים אלה על איכות חייהם של הדיירים.

איך נלמד? נקרא, נצפה, נקשיב, נתרגל ונשוחח. הלימודים מתקיימים בינתיים באמצעות פלטפורמת "זום", אז השנה למרבה האכזבה לא יתקיימו כנראה סיורים, אך ייתכן שנזכה לביקוריהם של מרצים אורחים.

דרישות הקורס (או: למה אני מצפה?):

1) נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים ובדיונים. כולם נדרשים לפתוח מצלמות בשיעורים. אי-פתיחת מצלמה עשויה להיחשב כהיעדרות.
2) קריאה ביקורתית של ספרות מחקרית בהתאם להנחיות שתימסרנה משיעור לשיעור. רשימת הקריאה מופיעה בהמשך. כל תלמיד צריך להכיר לפחות מאמר אחד על כל אחד מהנושאים.
3) הגשת מטלות במועד. מתוכננים תרגילוני-אמצע (אחד או שניים) ועבודת-בית מסכמת. הסברים על התרגילים, אופן הגשתם ומשמעותם, יופיעו באתר הקורס במודל, וגם יוסברו בשיעור.

נושאי הקורס ורשימת קריאה**

לקראת מעבר למסגרת מוסדית: שיקולים, הכנות, חששות ותקוות

Buhr, G. T., Kuchibhatla, M., & Clipp, E. C. (2006). Caregivers' reasons for nursing home placement: clues for improving discussions with families prior to the transition. *The Gerontologist*, *46*(1), 52-61.

Dorell, Å., & Sundin, K. (2019). Expressed emotions and experiences from relatives regarding having a family member living in a nursing home for older people. *open medicine*, *7*.

Söderberg, M., Ståhl, A. & Emilsson, U.M. (2012). Family members' strategies when their elderly relatives consider relocation to a residential home — Adapting, representing and avoiding. *Journal of Aging Studies, 26* , 495–503.

תהליך ההסתגלות למסגרת מוסדית

גמליאל, ט. וחזן, ח. (2003). סטיגמה כמוניטין: על זהות עצמית במוסדות לזקנים. *גרונטולוגיה, ל*(3), 45-31.

פורטוגלי, א. (2006). בתי אבות לזקנים ערבים בישראל. *גרונטולוגיה, לג' (4),* 63-80.

Chou-Sho, C., Bodly, D.P., and Lee, A.H. (2003). Factors influencing residents' satisfaction in residential aged care. *The Gerontologist, 43*(4), 459-472.

Cutchin, M.P., Owen, S.V., and Chang P.J. (2003). Becoming "at home" in assisted living residents: Exploring place integration processes. *The Journal of Gerontology Series B: Psychological and Social Siences*, *58,* 234-243.

Johnson, R. A., & Bibbo, J. (2014). Relocation decisions and constructing the meaning of home: A phenomenological study of the transition into a nursing home. *Journal of Aging Studies*, *30*, 56-63.

מסגרת מוסדית כגורם סיכון

Cohen, M., Levy-Levin, S., Gagin, R. and Friedman, G.. (2010). Elder abuse in long-term care residences and the risk indicators. *Ageing & Society* 30, 1027–1040.

Feldman, F., & Chaudhury, H. (2008). Falls and the physical environment: a review and a new multifactorial falls-risk conceptual framework. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, *75*(2), 82-95.

Hoover, D.R., Siegel, M., Lucas, J., Kalay, E., Gaboda, D., Devanand, D.P., and Crystal, S. (2010). Depression in the first year of stay for elderly long-term nursing home residents in the U.S.A. *International Psychogeriatrics*, 22:7, 1161–1171.

Netz, Y., Goldsmith, R., Shimony, T., Arnon, M., & Zeev, A. (2013). Loneliness is associated with an increased risk of sedentary life in older Israelis. *Aging & mental health*, *17*(1), 40-47.

Philpin, S., Merrell, J., Warring, J., Gregory, V., & Hobby, D. (2011). Sociocultural context of nutrition in care homes. *Nursing older people*, *23*(4).

יחסים במסגרת בית האבות:

דיירים ובני-משפחה:

Kemp, C. L. (2012). Married couples in assisted living: Adult children's experiences providing support. *Journal of Family Issues*, *33*(5), 639-661.

Roberts, A. R., & Ishler, K. J. (2017). Family Involvement in the Nursing Home and Perceived Resident Quality of Life. *The Gerontologist*.

Wright, F. (2000). The role of family care-givers for an older person resident in a care home. *British Journal of Social Work*, *30*(5), 649-661.

דיירים וצוות:

Ball, M. M., Lepore, M. L., Perkins, M. M., Hollingsworth, C., & Sweatman, M. (2009). "They are the reason I come to work": The meaning of resident–staff relationships in assisted living. *Journal of Aging Studies*, *23*(1), 37-47.

Bužgová, R., & Ivanová, K. (2009). Elder abuse and mistreatment in residential settings. *Nursing Ethics*, *16*(1), 110-126.

Haugan, G. (2014). The relationship between nurse–patient interaction and meaning-in-life in cognitively intact nursing home patients. *Journal of Advanced Nursing*, *70*(1), 107-120.

צוות ובני-משפחה:

Chen, C. K., Sabir, M., Zimmerman, S., Suitor, J. & Pillemer, K. (2007). The importance of family relationships with nursing facility staff for family. *The Journals of Gerontology, 62B,* 5. P253-260.

Levine, C., Halper, D., Peist, A. and Gould, D.A. (2010). Bridging Troubled Waters: Family Caregivers, Transitions, And Long-Term Care. *Health Affairs, 29,* 1, 116-124.

Powell, C., Blighe, A., Froggatt, K., McCormack, B., Woodward-Carlton, B., Young, J., ... & Downs, M. (2018). Family involvement in timely detection of changes in health of nursing homes residents: A qualitative exploratory study. *Journal of clinical nursing*, *27*(1-2), 317-327.

Utley-Smith, Q. et al. (2009). Staff perceptions of staff-family interactions in nursing homes. *Journal of Aging Studies, 23(3),* 168-177.

יחסים חברתיים ואינטימיים בין הדיירים:

Bergland, Å., & Kirkevold, M. (2008). The significance of peer relationships to thriving in nursing homes. *Journal of clinical nursing*, *17*(10), 1295-1302.

Miller, A. (2016). Incapacity and sexual relationships in the elderly: balancing autonomy and protection.

Park, N. S., Zimmerman, S., Kinslow, K., Shin, H. J., & Roff, L. L. (2012). Social engagement in assisted living and implications for practice. *Journal of Applied Gerontology*, *31*(2), 215-238.

Roberts, T., & Bowers, B. (2015). How nursing home residents develop relationships with peers and staff: A grounded theory study. *International journal of nursing studies*, *52*(1), 57-67.

Street, D., Burge, S., Quadagno, J., & Barrett, A. (2007). The salience of social relationships for resident well-being in assisted living. *The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, *62*(2), S129-S134.

השפעת הסביבה הפיזית על איכות החיים במוסד

Chaudhury, H., Keller, H., Pfisterer, K., & Hung, L. (2017). Development of a physical environmental observational tool for dining environments in long-term care settings. *The Gerontologist*, *57*(6), e95-e101.

Chaudhury, H., Mahmood, A., & Valente, M. (2009). The effect of environmental design on reducing nursing errors and increasing efficiency in acute care settings: A review and analysis of the literature. *Environment and Behavior*, *41*(6), 755-786.

Fleming, R., Goodenough, B., Low, L. F., Chenoweth, L., & Brodaty, H. (2016). The relationship between the quality of the built environment and the quality of life of people with dementia in residential care. *Dementia*, *15*(4), 663-680.

Hung, L., & Chaudhury, H. (2011). Exploring personhood in dining experiences of residents with dementia in long-term care facilities. *Journal of Aging Studies*, *25*(1), 1-12.

מודלים חדשים בתפעול מסגרות מגורים מוסדיות לטיפול ארוך-טווח

Bergman-Evans, B. (2004). Beyond the basics: Effects of the Eden Alternative model on quality of life issues. *Journal of Gerontological Nursing, 30* (6), 27-34.

Bowers, B. & Nolet, K. (2011). Empowering direct care workers: Lessons learned from the Green House Model. *Seniors House & Care Journal, 19* (1), 109-120.

Rosher, R.B. & Robinson, S. (2005). Impact of the Eden Alternative on family satisfaction. Journal of the *American Medical Directors Association, 6* (3), 189-193.

****ייתכנו שינויים**